

Etický panel České televize

Usnesení k reportáži

“Al chce kontrolu vývozu policejní výzbroje“

vysílané dne 16. ledna 2004 v 19:15 hodin na ČT1 v pořadu Události

Etický panel České televize se na svém 3. řádném zasedání dne 7. září 2004 na žádost generálního ředitele České televize Mgr. Jiřího Janečka zabýval případem reportáže “Al chce kontrolu vývozu policejní výzbroje“ vysílané dne 16. ledna 2004 v 19:15 hodin na ČT1 v pořadu Události. Generální ředitel České televize požádal Etický panel České televize, aby se tímto případem zabýval z toho důvodu, že Rada pro rozhlasové a televizní vysílání vedla kvůli této reportáži správní řízení s Českou televizí, ukončené vydáním “Upozornění na porušení zákona se stanovením lhůty k nápravě”. Pro posouzení této záležitosti měl Etický panel České televize k dispozici následující písemné podklady: Oznámení Rady pro rozhlasové a televizní vysílání o zahájení správního řízení ze dne 3. března 2004, vyjádření České televize dopisem Radě pro rozhlasové a televizní vysílání ze dne 12. března 2004 a Rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání - Upozornění na porušení zákona ze dne 22. dubna 2004. Dále měl Etický panel České televize k dispozici záznam citované reportáže.

Rekapitulace

Reportáž se týkala vývozu policejní výzbroje do totalitních států a jejího zneužívání. V jejím rámci byly zobrazeny nástroje, sloužící k zastrašování či omezení pohybu lidí, jako např. okovy, elektroobušky, paralyzéry apod. Do reportáže byly zařazeny rovněž záběry na používání těchto nástrojů při výslechu vězně policistou, konkrétně mučení vyslýchaného elektrickým proudem.

Dne 17. února 2004 zahájila Rada pro rozhlasové a televizní vysílání s Českou televizí na základě stížnosti diváka správní řízení podle ustanovení § 32, odst. 1, písm e) zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání (povinnost vysílatele “nezařazovat do vysílání pořady, které mohou vážně narušit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých zejména tím, že obsahují pornografii a hrubé samoučelné násilí”). Rada pro rozhlasové a televizní vysílání zahájení správního řízení odůvodnila tím, že *„scény mučení třesoucího se a sebou šubajícího muže, tak jak jsou v předmětném pořadu zobrazeny se podstatným způsobem rozcházejí s veřejnoprávním charakterem televize a nejen že mají bulvární pachut, které je vlastní poněkud laciná senzačnost a výstřednost, v tomto případě až sadistického rázu, a že mohou porušovat zákon“*.

Česká televize vyjádřila své stanovisko dopisem ze dne 12. března 2004, v němž zdůrazňuje skutečnost, že už s ohledem na závažnost tématu zmíněné reportáže nemůže *„v žádném případě jít o ‘samoučelné násilí‘“*. Proto Česká televize navrhla, aby správní řízení bylo zastaveno.

Dne 22. dubna 2004 vydala Rada pro rozhlasové a televizní vysílání svým rozhodnutím č.j. RUP/31/04/951 *„Upozornění na porušení zákona se stanovením lhůty k nápravě“*. Dospěla k názoru, že *„citovaný pořad obsahoval vypjaté, zvláště otevřené a expresivní obrazové podání mučení vězně, které v daném kontextu představuje zobrazení samoučelného násilí“*. Toto rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání není spojeno se sankcí a není proti němu přípustná žaloba podle soudního řádu správního.

Závěr

Na základě záznamu reportáže a citovaných dokumentů Etický panel České televize konstatuje, že vysílání zmíněné reportáže nebylo v rozporu s Kodexem České televize. Dále konstatuje, že

- zobrazení násilí (v tomto případě mučení elektrickým proudem) bylo logickou a z pohledu srozumitelnosti a názornosti podstatnou součástí této reportáže a přispívalo k jejímu mravnímu obsahu, neboť poukazovalo na závažnost problému kontroly vývozu policejní výzbroje do zemí, v nichž jsou porušována lidská práva;
- záběry, které byly předmětem správního řízení, byly velmi krátké (cca 7 vteřin), nepředstavovaly hlavní část reportáže a pro ilustraci tématu byly nezbytné;
- formulace Rady pro rozhlasové a televizní vysílání *„scény mučení (...) tak, jak jsou v předemném pořadu zobrazeny se podstatným způsobem rozcházejí s veřejnoprávním charakterem televize“* nemá faktické opodstatnění, neboť právě vedením agendy tohoto typu (tj. systematickým upozorňováním na problematiku lidských práv a ekonomických souvislostí jejich dodržování či naopak porušování) naplňuje Česká televize důležitou složku svého poslání televizního vysílatele veřejné služby;
- zmíněná reportáž vykazovala přesně ty znaky, které od televizního zpravodajství veřejné služby lze požadovat, a obvinění autorů reportáže z *„bulvární pachuti“* a *„laciné senzacnosti“*, bylo zcela neadekvátní.

Etický panel České televize doporučuje, aby Česká televize věnovala i nadále otázkám dodržování lidských a občanských práv zvýšenou pozornost, a pokládá citovanou reportáž za kvalitní a odpovídající poslání televizní stanice veřejné služby.

V Praze dne 30. listopadu 2004

Helena Illnerová
Petr Hajn
František Lobovský
Jiří Peňás
Zdeněk Velíšek